# GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek — Nr. 11. — 26. Stycznia 1829.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*— Z Wiédnia. —*

Zdanie sprawy zastępcy gubernatora uprzywilejowanego austryjackiego narodowego banku, Melchiora Steiner, naczelnika c. k. uprzywilejowanego wielkiego domu handlowego Steinera i współki, uczynione wydziałowi banku na zgromadzeniu w d. 12. Stycznia 1829:

Powszechne zatamowanie handlu i przemysłu roku zeszłego, w całej Europie, jak się koniecznie spodziewać należało, miało w niejakim względzie wpływ na interesa instytutu banku austryjackiego.

Najistotniejsze interessa banku narodowego z publicznością — pożyczka i eskontowanie — wskutek owych niepomyślnych stosunków nadwerężających przedsięwzięcia handlu, zmniejszyły się były względnie lat przeszłych.

Wszelako Mości Panowie! Przy rozpoznaniu wszystkich gałęzi tego instytutu, przekonacie się, że dyrekcyja banku, której towarzystwo akcyjonaryjuszów zarząd swojego ogólnego majątku powierzyło, niczego nie zaniedbała, aby dochody tego instytutu, jak dalece środ istniejących stosunków zdołała podnieść, doprowadzić do takiego stopnia wysokości, któryby jeszcze zawsze znacznym i w porównaniu z rezultatami innych podobnych zagranicznych instytutów nawet świetnym mógł być nazwany.

Sądzę iż krótki obraz każdego pojedynczego interesu, potwierdzi to twierdzenie.

Eskontowanie, przedstawiające z ostatnim Grudnia 1827 w 753 sztukach efektów, wartość 18 mil. 285,476 zr. 30 kr. podniosło się w ciągu roku 1828 do 2617 sztuk efektów, w ilości 105 mil. 239,515 zr. 29 kr. i podług wpływu do kassy z ostatnim Grudnia 1828 okazuje jeszcze 468 sztuk efektów, w wartości 21 mil. 848,152 zr. 47 kr.

Że wszelkie straty w upłynionym roku od tego interessu odwrócone zostały, winniśmy to przezorności i czynności, szesnastu JPP. Cenzorów, którzy po nieodżałowanej śmierci Józefa Barona Sieber przez wnijście PP. Daniela Barona Eskeles, L. G. Goldstein, Ludwika Vanossi, Jerzego Conradi, i Rudolfa Barona Erggelet gorliwie byli wspierani.

Pożyczka wynosiła z d. 31. Grudnia 1827 w zastawach 15 mil. 920,313 zr. 19 kr.; na które pożyczono 7 mil. 566,500 zr.

W ciągu roku 1828 przybyło w zastawach 11 mil. 52,075 zr. 54 kr., za forszus 6 mil. 337,100 zr. a z ostatnim Grudnia 1828, ilość ta spadła na 7 mil. 43,1204 zr. 30 kr. w zastawach, na które dane forszusy tylko 3 mil. 404,700 zr. wynosiły.

Wykupno pieniędzy papierowych, wynoszące z ostatnim Grudnia 1827, 361 mil. 640,025 zr., powiększyło się w roku 1828 tylko o 18 mil. 291,525 zr. i ztąd z ostatnim Grudnia 1828 uczyniło 379 mil. 931,550 zr.

| | | |
|---|---|---|
| Wszystkie kassy w d. 31. Grudnia 1827 wynosiły: . . . . | 47,687,019 zr. | 25 1/4 kr. |
| W roku 1828 otrzymały | 505,206,790 — | 58 3/4 — |
| Dla tego dochod uczynił . . . . | 552,893,810 — | 24 — |
| Wydatki doszły do . | 496,289,256 — | 52 3/4 — |
| Ztąd z d. 31. Grudnia 1828 pozostaje we wszystkich kassach bankowych . . . | 56,604,553 — | 31 1/4 — |

i ogolny obrót pieniędzy w roku 1828 wynosi 1001 mil. 496,047 zr. 51 2/4 kr.

Znaczny ten obrót pochodzi z wydania w d. 1. Lipca 1828 nowych dwoisto kolorowych banknotów na 5 i 10 zr., w urządzeniu których starał się instytut połączyć sztukę ze smakiem i wygodą, a po których obudwoch najmniejszych rodzajach banknotów, w stosownych okresach czasu, odpowiadających powolnemu wyciągnieniu starych, nastąpią także wyższe kategoryje banknotów w nowych nakładach.

Dochody instytutu w roku 1828 były następujące, mianowicie:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Przez eskontowanie . . . | 888,251 | zr. 46 | kr. |
| —— pożyczkę . . . . | 224,894 | — 8 | — |
| Z procentów od reszty pierwotnego majątku banku . | 2,282,516 | — 20 | — |
| Z należytości za assygnacyje . | 45,511 | — 32 | — |
| Z procentów funduszu odwodowego . . . . . . | 179,725 | — — | — |
| Dochody uczyniły zatém . . | 3,620,898 | — 46 | — |

)(

| | | |
|---|---|---|
| Gdy odciągniemy od tego należące się do dochodu roku 1829 | 86,806 zr. 9 kr. | |
| i wydatki zarządu | 219,098 — 24 — | 305,904 — 33 — |
| tedy wypada czysty dochod | | 3,314,994 — 13 — |

Ztąd na każdą z istniejących 50,621 akcyj wypadł zysk 65 zr. 29 1/5 kr. i gdy odciągniemy od tego podzieloną już za pierwsze półrocze 1828 zwyczajną dywidendę 30 zr., więc zostaje jeszcze na każdą akcyję nadzysku 35 zr. 29 1/5 kr.

Dyrekcyja banku wezwała mię, do przełożenia WPanom, aby z tego nadzysku zapłacić na drugie półrocze 1828 po 33 zr. na każdą akcyję, a resztę 2 zr. 29 1/5 kr. złożyć do funduszu odwodowego.

Przez ten podział, jedna akcyja uczyniłaby w roku 1828 63 zr., a zatem pokazałby się zysk mniejszy niżli w ostatnich trzech latach, wszelako znacznie większy niżeli we wszystkich dawniejszych.

Fundusz rezerwowy instytutu, który w roku 1828 niemiał żadnego ubytku do pokrycia, podług tego projektu, włącznie z funduszem pensyi urzędników banku, doszedłby summy 3 mil. 174,122 zr. 19 2/4 kr.; na co pierwszy fundusz posiada już 3 mil. 594,500 zr. w 5 procent. kruszcowych akcyjach, ostatni zaś 355 akcyi banku.

Wzywając szanowne zgromadzenie aby do tego projektu podziału dyrekcyi bankowej przychyliło się, niemogę tego zdania sprawy godniej zakończyć, jak kiedy WPanów upraszam, iżbyście mi pozwolili na czele dyrekcyi bankowej naszemu najłaskawszemu Panu i Cesarzowi, złożyć u stop wysokiego tronu Jego podziękowanie towarzystwa akcyjnego, za najłaskawszą i ojcowską opiekę. (Alfabetyczny spis cenzorów i wykaz dochodów w następnych numerach umieścimy).

---

Dostrzegacz Austryjaki z d. 17. b. m. pisze: »Gazeta codzienna z d. 7. Stycznia umieściła list z Medyjolanu, twierdzący, że w Monarchii austryjackiej czynią mocne przygotowania do wojny; w całym kraju szczególniej w Weneckiem widać poruszenia wojsk i t. d. — Jakim sposobem korrespondent taką bajkę z Medyjolanu mógł donieść, niepojmujemy; wiadomość ta nie pochodzi z Medyjolanu ani z żadnego innego miejsca Cesarstwa austryjackiego; jest ona zupełnie zmyślona. Teraz pozostaje nam tylko zapytać się, dla czego Gazeta codzienna umieszcza takie bajki, czemu niezostawia je innym Dziennikom, które już raz w takiej strawie zasmakowały, i chętnie oną swoich czytelników częstują?

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Portugalija

Gazeta nadworna Lizbońska z d. 24. Grudnia zawiera następujący okolnik Jeneralnego Intendenta policyi do wszystkich Korregidorów Królestwa: »Pośpieszam donieść dla wiadomości WPana, i zawiadomienia wład i mieszkańców WPana obwodu, że municypalność miasta Lizbony, z powodu przyjścia do zdrowia Króla Jmci i Pana nakazała w d. 20. t. m. obchodzić religijne święto, dla podziękowania Wszechmocnemu za dobrodziejstwo, które przez niewypowiedziane miłosierdzie swoje zlał na Królestwo. Dodać muszę, iż dotąd Król Jmć dozwalał znacznej liczbie osób, nieustannie cisnących się do król. pałacu Queluz, jakoteż oficerom, podoficerom, nawet szeregowym kilku pułków osady stolicy, ucałować rękę swoję, jako proszącym o ten zaszczyt. Boże zachowaj WPana. W Lizbonie d. 22. Grudnia 1828. (Podp.) Jose Barata Freire de Lima.«

(D. A.)

### Wielka Brytanija i Irlandyja.

Po Xięciu i Xiężnie Glocester odwiedzili Królową Jmć portugalską w d. 30. Grudnia Xiąże i Xiężna Klarencyi, jakoteż Xiężna Kent. W zamku Windsorskim ma być niebawem na cześć Królowej dany bal dla dzieci.

Podług Gazet londyńskich z d. 5. t. m. miał być dotychczasowy Vice-Król Irlandyi Margr. Anglesea ze swojego urzędowania odwołany; niewiadomo jeszcze kto będzie jego następcą.

Nie odkryto jeszcze żadnego śladu o zniknionym bankierze Stephenson. Zabraną przez niego summę podają teraz do 300,000 f s. Rząd wyznaczył 1,000 f. s. za przytrzymanie go. Zniknienie Pana Stephenson, mówi gazeta Times stało się powszechnym przedmiotem rozmów po mieście. Czynią z jednej strony wszystko co tylko można dla utrzymania sławy klassy do której należy, i mówią między innemi, że nie było lepszego bankiera. Naszem atoli zdaniem lepiej byłoby mniej o tem rozprawiać. Upadek bankiera pociąga za sobą coś uwłaczającego dobrej sławie, co nie ma miejsca w upadłości kupców, kramarzy i tym podobnych, bo pieniądze znajdujące się w ręku bankiera są nietykalnemi składami. Na co się odważają, lub co marnotrawią, nie jest ich własnością, ale własnością ich przyjaciół, którzy w nich mają zaufanie. Dalej mówią, że bankier zamieniający papiery skarbowe powierzone sobie na pieniądze dla własnego użytku, aby podwyższyć kredyt swego banku, podług nie dawno wy-

szłego aktu parlamentowego popełnia zbrodnią. Szczególniejszą jest rzeczą chcieć twierdzieć, że prawodawstwo przewidziało przypadek, który się jeszcze nigdy nie zdarzył. (G.W.)

## Francyja.

Król Jmć mianował P. Achille Rouen Rezydentem i Jeneralnym Konzulem przy tymczasowym rządzie Greckim

W d. 6. Stycznia jako w dzień trzech Królów był u Króla obiad familijny na 17 osób, na który zaproszona była wszystka rodzina Orleańska. Podług dawnego zwyczaju rozdawano kołacz królewski; *Demoiselle de* Valois, druga córka Xięcia Orleanskiego, otrzymała migdał, i wybrała Karola X. na swego Króla. W d. 7. Stycz. udał się Król wraz z rodziną swoją w uroczystym orszaku do kościoła Ś. Genowewy

Postanowieniem swojém z d 7. Stycznia upoważnił Król 1) duchowną szkołę dla dyjecezyi Digne; 2) oznaczył gminę, w której ma być utworzoną. Postanowieniem drugiém z tegoż samego dnia potwierdził Monarcha przełożonych téj szkoły, mianowanych przez Biskupa téj dyjecezyi — Wszystko stósownie do postanowienia z d. 16go Stycznia 1828, którego rozporządzenie przychodzi powoli do skutku.

Monitor z d. 8. t m. umieścił król. postanowienie z d. 16. Listopada r. z. treści następującéj: »KAROL X., i t. d. — Na raport Naszego Ministra wojny postanowiliśmy: Art. 1. Począwszy od d. 1. Stycznia 1829, płaca Gubernatorów dywizyj wojskowych powrócić powinna na stopę 10,000 fr., jak postanowienie z d. 7. Marca 1817 oznaczyło. Płaca ta nie ma być łączona z żadnym żołdem wojskowych czynnych, będących do dyspozycyi, lub na retrecie. Art. 3. Gubernatorowie dywizyj wojskowych, mający być na przyszłość mianowani, nie powinni pod tym tytułem rościć sobie prawa do żadnéj szczególnéj płacy, jeżli stósownie do art. 4. postanowienia z d. 30. Grudnia, nie odebrali patentu na umieszczenie swoje w pewnéj służbie; Nasz Minister Sekretarz Stanu w wydziale wojny upoważniony do wykonania niniejszego postanowienia. KAROL« — Na rozkaz Króla: Minister Sekretarz Stanu wydziału wojny, Wicehr. de Caux

Minister publicznego oświecenia, P. Vatismenil wydał do Rektorów akademi okólnik względem rozszerzenia elementarnéj nauki. W tymże czytamy następujące miejsca: »Wiadomo WPanu, P. Rektorze, że Komitety centralne nie tylko do dozoru, lecz i do zachęcenia elementarnéj nauki były utworzone, i że podług osnowy art. 7. postanowienia z d. 1816 r.; ciż szczególniéj upoważnieni są dokładać wszelkiego starania do zaprowadzenia szkół wszędzie, gdzie takowych nie masz; a jednakże jest kilka Departamentów, które mają pewną liczbę gmin, w których nie masz szkół i gdzie dorastająca młodzież wszelkiéj pozbawiona nauki. Temu złemu zaradzić chce rząd królewski. Ztąd wzywam WPana, abyś zamiar jego wspierał z gorliwością, która potrzebne środki do wykonania tworzy, a przynajmniéj istniących, najlepiéj używa. Nie zapomnisz WPan zamiaru, który życzymy sobie osiągnąć, t. j, aby w całém Królestwie zaprowadzić elementarne nauki bezpłatnie dla téj części ludności, która nie jest w stanie je opłacać. WPan Mości Rektorze przypomnieć zechcesz centralnym komitetom rozporządzenie wspomnionego postanowienia i żądać będziesz po nich z ostatnim dniem Stycznia 1829 szczególnego wykazu wszystkich w ich obwodzie gmin, nie mających jeszcze szkół elementarnych. Wykaz ten powinien mi niezawodnie do d. 10. być nadesłanym. Z resztą jest tu mowa o nagłéj potrzebie, która tylko przez kary godne niedbalstwo może być odłożoną.«

Ministeryjum (jak zapewnia Dziennik handlowy) postanowiło odnowić układy z Hajtą względem summ należących się Francyi jako wynagrodzenie. Lecz to nie ma nastąpić przez wysłanie PP. Esmangarta i Pichon, jak z początku zamyślano, lecz przez P. Mollien, Francuzkiego Konzula na przyładku Hajty, który na teraz bawi za urlopem w Paryżu.

Pakietbot północno-amerykański pod Kapitanem Edwardem Bonaffe, zawinął w szesnastu dniach z Nowego Yorku do Havre. Jestto najkrótszy czas, używany przez pakietboty, które od lat siedmiu między Havre a Zjednoczonemi Stanami Ameryki północnéj regularnie pełnią służbę pocztową. Jedynie tylko okręt Orozimbo potrzebował tak krótkiego czasu do téj podróży. Nowy York w prostéj linii oddalony jest od Havre 1,075 mil; aby drogę tę w 16 dniach odbyć, musi okręt codziennie upłynąć w prostéj linii 67 godzin drogi. (G. W.)

## Zjednoczone Niderlandy.

Niektórzy Członkowie Stanów Jeneralnych, przy rozpoznaniu budżetu sprzeciwiali się temu, iż w liście pensyi widzieli 17stoletniego młodzieńca pobierającego 5,500 złt. i obwiniali rząd o dowolne zmarnowanie dochodów publicznych, albowiem człowiek ten w swoim 17stym roku nie mógł nic takiego uczynić, aby na takie wynagrodzenie zasłużył. Atoli Minister skarbu oświadczył, że ten 17stoletni młodzieniec jest synem walecznego wojownika, który w latach 1813 i 1814 północne prowincyje przez swoje zręczne i szybkie operacyje od obcego jarzma oswobodził, ma-

jątek prywatny w owych prowincyjach od rabunku ocalił; zatém pensyja ta po śmierci owego zasłużonego wojownika, mianowicie Pruskiego Jenerała Lejtnanta Hr. Bülow, przeszła na jego starszego syna, jest pewnie słusznèm wynagrodzeniem wielkich zasług ojca dla Państw Niderlandzkich położonych. Objaśnienie to przyjęto z wielkiém zadowoleniem. (G. W.)

## Prussy.

Dóm królewski obchodził w d. 12. Stycznia dwudziestopięcioletnią rocznicę związków małżeńskich JJ. KK. WWys. Xięcia i Xiężny Wilhelminy. Dniem wprzódy w d. 11 był wielki obiad u Króla. W d. 12. rano JJ. KK. WWys. przyjmowali powinszowania w zamku królewskim, poczem nastąpiło śniadanie (*dejeuner dinatoire*). Wieczorem przedstawiono w król. teatrze operę: »Niemy z Portici« przez JP. Auber. (G. W.)

## Rossyja.

— *Z Petersburga.* —

Cesarz Jmć raczył najłaskawiéj Jenerała piechoty Bachmetiewa uwolnić od zarządu Gubernijami: Niżno-Nowogrodzkiéj, Kazańskiej, Simbirskiéj, Saratowskiéj i Penzyńskiéj, i rozkazał mu zasiadać w Senacie. — Radzca tajny, Hrabia Woronzow Daszkow, nadzwyczajny pełnomocny Minister na Dworze Króla Sardyńskiego, otrzymał order S. Anny pierwszéj klassy.

Ku pamiątce zmarłéj Cesarzowéj Matki wyszedł pamiętnik pod tytułem: *A la mémoire de l'Imperatrice Marie, St. Petersburg* 1828. — Prezydent akademii umiejętności, tajny Radzca Uwarow, jest jego autorem. (D. A.)

## Wiadomości z Morei.

Monitor z d. 8. t. m. zawiera następujące wiadomości z Morei:

»Okręt, który w d. 19. Grudnia wypłynął z Nawarynu, przywiózł listy donoszące o przybyciu P. Ligniville, Adjutanta Ministra wojny do głównéj kwatery dywizyi wyprawy. Oficer ten był upoważniony zawieźć Margrabiemu Maison listę orderów: S. Ludwika i legii honorowéj, przyznanych dla Oficerów, którzy Królowi jako najgodniejsi tego wynagrodzenia byli przedstawieni; wraz oznajmił ón, że Król Jmć zastrzegł sobie jeszcze posunienie na wyższe stopnie wojskowych i mianowanie onych na wyższe stopnie orderów, jakie jeszcze dywizyja otrzyma. Dotąd rozdano dopiero krzyże Ludwika, ozdoby kawalerskie i urzędników legii honorowéj. — Podług rozkazów Ministra wojny poczyniono potrzebne przygotowania, aby chorych i tych, którzy czas służby ukończyli, przewieźć do Francyi. Dwa korpusy, 35ty i 46sty pułki piechoty są do tego przeznaczone. Zdaje się rzeczą pewną, że dowództwo tegoż oddziału, którego siła wynosi trzecią część aktualnego stanu dywizyi powierzone będzie Jenerałowi Higonet.«

Bardzo nieszczęśliwy wypadek zdarzył się w d. 17. Grudnia w Koron. Pułkownik Wicebrabia Labitte, udał się tamże dla obejrzenia robót, mających być wykonanych, aby artyleryją téj twierdzy postawić w stanie czynnym; wziął ón z sobą Kapitana artyleryi Rousseau, którego niezmiernie szacował. Jenerał Grecki Nikitas przyjął ich w domu, gdzie mieszkał. W chwili gdy poszli spać, wszczął się ogień w kominie domu Nikitas, może w jedynym w mieście. Pułkownik, Kapitan Rousseau i P. Salle, Porucznik Adjutant-Major od artyleryi pośpieszyli do pokoju; gdy się tam znajdowali, zapadł się komin i powała, na któréj stał komin, i przywalił PP. Rousseau i Salle, którzy aż nadoł spadli. Pułkownik Labitte i Jenerał Nikitas tylko cudem ocaleli. — P. Rousseau wyciągniono bez przytomności z gruzów, atoli pomimo wszelkiego starania umarł. P. Salle tylko mocno został potłuczony. Kapitan Rousseau żałowany jest bardzo od swojego szefa i towarzyszy. (D. A.)

---

## Wiadomości handlowe.

Wiadomości odebrane z Francyi donoszą, że we wszystkich znaczniejszych miastach Francuzkich nastąpiło lekkie zniżenie zboża, ale nie trwało długo i ceny utrzymują się ciągle pomiędzy 28 i 30 fr. za hektolitr. W ogólności wszystko wróży, że ceny zboża nie tak prędko spadną.

Wyciąg z listu z Gdańska z d. 15. b. m.: »Z ścisłego obliczenia wszelkich zapasów zboża u nas znajdującego się, okazuje się daleko więcéj przenicy, która się znajduje w spichrzu, niż dotychczas mniemano.

| | | łaszt. |
|---|---|---|
| Z końcem 1827 roku pozostawało - | | 22,978 |
| W przeciągu 1828 r. przybyło - | | 22,514 |
| Razem | | 45,492 |
| Wywieziono tegoż r. | 32,878 ł. | |
| Spotrzebowano w mieście | 1,257 ł. | |
| | | 34,135 |
| Pozostaje z początkiem 1829 r. - | | 11,357 |

Między temi jednak jest do 3,800 łasztów już sprzedanych, a zatem pozostaje jeszcze 7—8000 łasz. Mąki wywieziono w roku zeszłym do 7400 beczek. (K. W.)

---

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.